

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonicoꝝ Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

XXXIX. Aliæ nonnullæ rationes pro Augustini Monachatu asserendo
asseru[n]tur, & soluu[n]tur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

rerum temporalium abdicatio, cum solemnibus votorum emissionibus; ita omnes Regularium ordines generalissima quadam nuncupatione monachorum nomine appellari consueverunt. Quam ob causam Sixtus IV. in Decreto, quod ad finem prefationis notauimus, ordinem canonicorum, & ordinem Eremiticum, vnum, & eundem ordinem esse dicit. Altera verò ratio, quam eleganter profecquitur D. Augustinus in Commentario Psalm. 132. sumitur ex vita communi; quam Canonici Regulares ducunt in vna domo, communi mensa, victu, & vestitu vtentes. Monachos enim à *Monos* græce, quod latine vnus dicitur, deriuat: & ideo quia Canonici Regulares simul in vna domo, & sub vno capite viuunt, habentes eorundem, & animam vnam in Deo, & omnia bona in communi possident, nec quisquam aliquid suum esse dicit: ideo illorum domus, monasteria, & ipsi monachi nonnunquam appellantur. *Ista verba per aliter*, inquit Augustinus, *iste dulcis sonus, ista suauis melodia, tam in castro, quàm in intellectu etiam monasteria pepitit, ad huius sonum excitati sunt fratres, qui habitati in vnum concupierunt.* & infra: *Quare ergo, & nos non appellemus monachos, cum dicitur Psal. Ecce quam bonum, & quam iucundum habitare fratres in vnum? Monos enim vnus dicitur, & non vnus quomodo loquitur, nam in turba est vnus, sed vna cum multis dici potest, vnus non potest, id est vnus, vnus enim vnus vnus est. Qui ergo sic viuunt in vnum, vt vnus hominem faciant, vt sit vnus quomodo scriptum est, vna anima, & vnus cor, multa corpora, sed non multa anime, multa corpora, sed non multa cora, velle dicitur monos, id est vnus vnus.* & infra: *Merito insubstanti nominantur, qui se ab vnitatis praecederunt, merito istud dupliciter nomen Monachorum, quia illi nomen habitati in vnum cum fratribus.*

VI. **E**x hac tenus dictis tria collige. Primò, nomen Monachi duobus modis accipi consueuisse, vno modo, vt nomen genericum, & genericè comprehendens quodlibet Regulare institutum, & quascunq; personas regulariter viuentes: altero modo, vt nomen specificum pro certa, & distincta specie instituti, & personæ regulariter viuentis ab alijs distinctæ. Secundò collige, licet nomen Monachi Regularibus Canonicis nonnunquã adaptari consueuerit, diuersa tamen ratione dici de Canonico Regulari, & de eo, qui strictè Monachus vocatur nam Canonicus Regularis dicitur monachus ab vnitatis vitæ communis, quam cum suis fratribus proficitur: at qui strictè, & specificè monachi dicuntur, à singularitate vitæ lugubris, & secundum carnem tristitiæ plene tales dicuntur. Vnde Concilium Nicenum à Gratiano relatum in cap. Placuit, il primo. 16. q. 1. *Placuit omnibus rescriptis in sancta Nicena Synodo, vt Monachorum conuersatio, & vita secundum etymologiam nominis ab omnibus discrepet. Monachus enim græcè, latine singularis dicitur. Vnde Monachus per omnia singulariter agere oportet &c.* Et Eugenius II. in cap. placuit, il secundo, eadem causa, & questione inquit: *agnoscat no-*

men suum, monos enim græcè, latine vnus, ab is græcè, latine tristis sonat, inde dicitur monachus, id est, vnus tristis. Sicut ergo tristis, & officio suo vacat. Tertiò collige, quam ob causam domus Canonicorum Regularium, monasteria, tum ab ipso Augustino, tum ab alijs vocentur, propter communem felicitatem, & Regulari vitam, quam in illis Canonici ducunt. Et tandem collige solutionem ad aequam primæ rationis in initio huius capituli propositæ, ad Augustini monachatum probandum: nam admissis, quòd Augustinus in loco allegato ex 3. lib. contra literas Petriani cap. 40. se, & suos, monachos vocari concedat, non inde sequitur, fuisse monachum alicuius Regularis instituti ab Ordine Clericorum Regularium distincti: sed eatenus se, & suos, monachos vocari permisisse, quatenus vel nomen monachi in vniuersum omne genus personæ regularis complectitur, vel quatenus significat personam in communi cum ceteris in eadem domo viuentem. Et quòd hæc sit germana verborum D. Augustini interpretatio, patet ex Cardinali Bellarmino lib. 2. cap. 5. qui cum illa verba Augustini adduxisset ad probandum, quòd Augustinus fuerit monachus, tamen in lib. de Scripturis Ecclesiasticis in Augustino aduertit, illum eatenus fuisse monachum, quia in Ciuitate, & in domo Episcopali cum suis clericis communem vitam duxit. Eodem modo interpretandi sunt Doctores, qui vocant Augustinum monachum, aut absolute negandi, cum recentiores sint, nec tantæ autoritatis, vt merito reijci non possint, vt pote scripturas apocryphas, vel autoris sermonum ad Eremitas, vel aliorum fecerit, errorum ex latulentis, & turbidis fontibus haurientes, & alijs propinantes. Hæc autem omnia prolixius fortasse, quàm oportuerat, sumis profecuti, non solum vt rationem solueremus: sed propter nonnullos, qui statim, atque nati fuerint nomen monachi, nihil aliud querentes, personam in suas copias traieciunt, sicque viros illustres, & præclaros ab Ordine Clericorum Canonicorum abigentes suo Ordini perperam adscribunt.

CAPVT TRIGESIMVM NONVM.

Aliæ nonnullæ rationes pro Augustini Monachatu adstruendo afferuntur, & soluuntur.

Secunda ratio pro eodem Augustini monachismo probando sumitur ex prænomine Fratris vel Fratrum: nam etsi clericus possit dici Regularis, vel Religiosus, non tamen potest, nec solet dici frater, sed clericus Canonici Conuiciorum siue Domnorum prænomine vocari consueuerit, Dominus Petrus, Dominus Paulus, non frater Petrus, vel frater Paulus. Hoc assumptum

sumptum titur Marquez pluribus vijs probatur in dicto cap. 5. 3. & 8. Primò testimonij 1. p. 1. Canoniorum Regularium, qui sunt, Primus, Ioannes Trullus lib. 1. de Canonicis cap. 29. nu. 10. Secundus, Augustinus Ticinensis in Propugnaculo p. 4. cap. 12. Tertius, Basilius Sirenus in lib. Indulitorum pag. 450. §. poterat. Secundò, quia hæc dictio, Frater, absolute prolata nõ significat, nec significare potest clericum, vt constare dicitur ex cap. nimis iniqua, & cap. nimis praua, de excessibus prælatorum, & ex prima Extrav. de Regularibus sub inferit. At B. Augustinus se, & suos, hoc prænomine fratris, vel fratrum frequenter nominare consuevit. Et quidè quòd Augustinus se ipsum fratrem nuncupauerit, probat frater Iordanus testimonio ipsius Augustini hom. 9. ex lib. 10. homiliarum, quibus Augustini verba non referat. Vide illum in primo lib. cap. 13. quòd à verò suos religiosos secum in monasterio viuentes fratres vocauerit, ex multis locis eiusdem Augustini euidenter monstrari potest. Primò, ex sermone primo de communi vita Clericorum vbi ait: *Et quia hoc disponebam, esse in monasterio cum fratribus.* Secundò, ex epistola 64. ad Aurelium Carthaginensem, vbi non semel religiosos dicti monasterij appellat fratres. Tertio ex lib. de Bono persecutantibus cap. 1. §. vbi ait: *Fuit quidam in nostro monasterio, qui corripentibus fratribus &c.* Alia multa occurrere possunt loca in Augustino ad idem probandum, quæ breuitatis causa omituntur.

Huic rationi duobus etiam modis responderi potest: Primò negando Augustinum se, aut suos religiosos secum degentes hoc prænomine fratris aut fratrum inquam vocasse, accepto eodem nomine eò modo, quo nunc accipitur, cum dicimus, Frater Ioannes, Frater Thomas, &c. etsi enim suos clericos fratres sepe vocauerit, vel ob communem religionis, & spiritualis regenerationis parentem, vel ex charitate, aut humilitate, quo pacto ceteros omnes fideles etiam laicos in populis præsertim sermonibus compellere consueuerat, non tamen inde sequitur, illum hoc prænomine fratris, aut fratrum in ea significatione, qua arguens vitæ, illos compellasse, nec loca in contrarium allegata intentum illius probant. Et quidem quod in allegata homil. 9. Augustinus se fratrem appellauerit, falsum est, nec in editionibus, quas videre potui, hoc reperitur, & potuit esse mendum ab aliquo obrutum, quod Correctores deleuerint. De alijs etiam patet, quòd nihil amplius probant, quàm quòd Augustinus suos clericos eò modo fratres vocauerit, quo alios fideles, & subditos vocare consueuerat.

II. **S**ecundò respondetur, negando prænomen fratris, vel fratrum clericis Canonicis minime conuenire, aut non reperiri in iure Canonico, quòd Canonici Regulares hoc prænomine fratrum absolute prolato nunquã reperitur, id namque falsum est, nam etsi ex antiquissima consuetudine, cuius

sumptum nititur Marqve pluribus vijs probare in dicto cap. 5. §. 3. & 8. Primò testimonij ipsorū Canonicorum Regularium, qui sunt, Primus, Ioannes Trullus lib. 1. de Canonicis cap. 29. nu. 10. Secundus, Augustinus Ticinensis in Propugnaculo p. 4. cap. 12. Tertius, Basilus Sirenius in lib. Indulitorū pag. 450. §. poterat. Secundò, quia hæc dictio, Frater, absolute prolata nō significat, nec significare potest clericum, vt conflare dicitur ex cap. nimis iniqua. & cap. nimis praua. de excessibus prelatorū, & ex prima Extra. de Regularib. subinfertur. At B. Augustin' se, & suos, hoc prænomine fratris, vel fratrum frequenter nominare consuevit. Et quidē quod Augustinus se ipsum fratrem nuncupauerit, probat frater Iordanus testimonio ipsius Augustini hom. 9. ex lib. 50. homiliarū, quāuis Augustini verba non referat. Vide illum in primo lib. cap. 13. quod verò suos religiosos secum in monasterio viuentes Fratres vocauerit, ex multis locis eiusdem Augustini euidenter monstrari potest. Primò, ex sermone primo de communi vita Clericorum vbi ait: *Et quis hoc disponebam, esse in monasterio cum fratribus.* Secundò, ex epistola 64. ad Aurelium Carthaginensem, vbi non semel religiosos dicti monasterij appellat fratres. Tertio ex lib. de Bono perseuerantie cap. 15. vbi ait: *Fuit quidam in nostro monasterio, qui corripentibus fratribus &c.* Alia multa occurrere possunt loca in Augustino ad idem probandum, quæ breuitatis causa omittuntur.

Huic rationi duobus etiam modis responderi potest. Primò negando Augustinum se, aut suos religiosos secum degentes hoc prænomine fratris aut fratrum vnquam vocasse, accepto eodem nomine eo modo, quo nunc accipitur, cum dicimus, Frater Ioannes, Frater Thomas, &c. et si enim suos clericos Fratres sepe vocauerit, vel ob communem religionem, & spiritualis regenerationis parentem, vel ex charitate, aut humilitate, quo pacto ceteros omnes fideles etiam laicos in popularibus præsertim sermonibus compellare consueuerat, non tamen inde sequitur, illum hoc prænomine fratris, aut fratrum in ea significatione, qua arguens vitur, illos compellasse, nec loca in contrarium allegata intentum illius probant. Et quidem quod in allegata homil. 9. Augustinus se fratrem appellauerit, falsum est, nec in editionibus, quas videre potui, hoc reperitur, & potuit esse mendum ab aliquo obtrusum, quod Correctores deleuerint. De alijs etiam patet, quod nihil amplius probant, quā quod Augustinus suos clericos eo modo fratres vocauerit, quo alios fideles, & subditos vocare consueuerat.

II. Secundò respondetur, negando prænomen fratris, vel fratrum clericis Canonicis minime conuenire, aut non reperiri in iure Canonico, quod Canonici Regulares hoc prænomine fratrum absolute prolato nuncupentur. id namque falsum est. nam et in antiquissima consuetudine, cuius

in iij memoria non extat, honoris gratia quædam modum & alij clerici, Domini, vel Domini vocari consueuerint, de qua re lib. sequenti ex influito dicemus: tamen à Summis Pontificibus in eorum literis Apostolicis non Domini, vel Domini, sed fratres semper vocari consueuerunt, lege textum Innocentij Papæ huius nominis Tertij in cap. quod Dei timorem de statu monachorum. vbi loquitur de fratribus S. Victoris Bononiensis. Et in epistolis datis Priori, & fratribus S. Iuentij Papæ. Item Priori & fratribus de Cimiterio Papæ. Item Priori, & fratribus Ecclesie Sagienfis. Item Episcopo Ecclesie Lebusentis. Item Abbati, & fratribus de Valam. Item Priori & fratribus sanctæ Crucis Colimbricensis. Item Priori & fratribus sancti Stephani in Brolio Mediolani, & alijs, quæ habentur in primo, & secundo libro epistolarum dicti Innocentij. Lege textum Alexandri III. in cap. 1. de eo, qui mittitur in possessionem causa rei seruandæ, cuius titulus est, Priori, & Fratribus de Guiseburg. Lege alia innumera Pontificum diplomata Canonicis Regularibus, & eorum monasterijs concessa, quæ Basilus Sirenius in eorum volumine collegit, vt Imperatorum, Regum, & aliorum Principum priuilegia omittamus. Adde non solum à Summis Pontificibus hoc prænomine fratrum nuncupari, sed etiam ab antiquis Doctoribus probatis. Sic eos vocat D. Bernardus in epistolis 87. quæ est ad Ogerium, & duabus sequentibus, & in vita sancti Malachie §. Malachias factus Dunensis Episcopus &c. vbi meminit Venerabilis, & secundum seculum nobilis viri Wilelmi Prioris monasterij Kimkeam fratrum Regularium. Lege, quæ ad longum profertur Ioannes Molanus lib. 1. de Canonicis cap. 3. ne in aliorum libris referendis sim prolixus. Adde tandem in partibus vtriusque Germaniæ, & Poloniæ, ac forsan etiam Galliarum, nunc quoque Canonicos nostros hoc suauissimo prænomine fratrum sese inuicem appellare, vt ex multorum literis recens ad me datis ostendere possum, quo etiam prænomine ex Italicis plurimos vfos esse ante annos ducentos ostendunt authenticæ scripturæ monasteriorum sanctæ Crucis Mortariensis, quæ præcipue Congregationis caput extitit, necnon sancti Petri in Cælo Aureo Papæ, sancti Frigidiani de Luca, & aliorum, licet successu temporis apud Italos in disuetudinem irerit.

III. Ad ea, quæ in contrarium obijciuntur ex Augustino Ticinensi, Ioanne Trullo, & alijs, quod ad Ticinensem spectat, referam hic illius verba ex propugnaculo parte 4. cap. 13. non duodecimo, vt Marquez scribit, quoniam illa nō nulli recentiores sine causa deteriorem in partem acciperunt. Verba illius sunt: *Et voluerunt inuicem vocari fratres secundum consuetudines prioris Ordinis Eremitarum, quod etiam Canonici Regularibus non conuenit, qui primæ constitutione semper sunt vocati, & inuicem nuncupantur Domini.* Quorum verbo

ESIMVM
M.
mes pro Au-
tu adstruen-
soluuntur.

io pro eodem Au-
hissimo probando
prænomine Fratri
nam et si clericum
regularis, vel Reli-
tamen potest, nec
Canonici Domini
nomine vocari con-
Domnus Paulus,
er Paulus. Hoc ad-
sumptum

rum sensum vt intelligas, scire debes Gregorium huius nominis XII. Canonicos Regulares sancti Saluatoris de Sylua lacus prius Eremitas Augustinenses Canonicos Regulares instituisse, qui praeclarissimè apud Italos Congregationis Canoniorum Regularium sancti Saluatoris de Bononia nuncupate prima fundamenta iecerunt: de quibus, siue propter habitum ab alijs Canonicis in aliquibus diuersum, siue quod hęc prænominē fratrum se nuncupari maluerint, cum ceteri Canonici non amplius fratres, sed Domini vocari cepissent, dubium oriri cœpit, an illi veri Canonici essent, licet immeritò. Quis enim iure in dubium vocare poterat, an veri Canonici essent, à Summo Pontifice Canonici creati, & declarati? Porro quod Ticinensis ait, hoc nomen fratrum Canonici minimè conuenire, quia primè illorum institutione vocantur Domini, partim verum est, partim falsum. Verum, quod tunc non conueniebat, vt potè obsoleto, nominibus enim vt nuncupatis vtendum est, qui aliquo tempore, & loco legitime expenduntur, alio verò tempore adulerini putantur, & rejiciuntur. Ita prænomen fratrum apud Italos ferè omnes obsoleuerat, & soli Canonici dictæ Congregationis hęc prænominē fratrum nuncupabantur, vt ex priuilegio illorum Congregationis per Gregorium XII. concessio, & octauo in ordine patet, quod incipit: *Fragrantia sacra Religioni*. Vbi Canonici dictæ Congregationis vocantur Canonici fratres nuncupati, & duodecim vicibus repetitur hic modus loquendi, Canonici fratres nuncupati, Canoniorum fratrum nuncupatorum, Canonicos fratres nuncupatos, & Canonicos fratribus nuncupatis, quod de alijs Canonici dictum nullatenus reperitur: quam ob causam dixit Ticinensis, reuocatum in dubium, an illi veri Canonici essent. Verum etiam dixit Ticinensis, Canonicos Regulares ab illorum institutione vocari consueuisse dominos, vt qui ab illorum institutione clericis essent: de qua re libro secundo dicendum erit. At in hoc fallitur, dum ait hoc prænomen fratrum ipsis clericis Canonicis minimè conuenire. Trullus verò, & Sirenus verba Ticinensis exseripserunt: licet Marquez pro Zacharia Ferrerio iuriconsulto Sirenium nostrum allegauerit, cuius est libellus ille de habitu Canoniorum à Sirenio ibi loci positus.

Porro textus illi in cap. nimis iniqua, & cap. nimis praua. de excessibus prælatorum, & extrauagans prima de Regularibus, perperam, & falsò, vt alia plura, ab autore allegantur: aliud enim est, Religiosos Ordinis Prædicatorum, & Minorum, & aliorum ordinarum Mendicantium vocari fratres, quod solum ex dictis textibus colligi potest: aliud est, non posse vocari fratres clericos Canonicos, siue Regulares, quod illi textus nullatenus dicunt, vt hic autor illis imponit.

IV. Tertia ratio pro eodem Augustini monachismo sumitur ex differentia inter domos Ere-

mitarum, & Canoniorum: nam domus Canoniorum propriè loquendo monasteria dici nõ possunt, vt Ioannes Molanus lib. I. de Canonicis ca. 2. & Basilius Sirenus in lib. indultorum pag. 450. poterat: obseruauerunt, Augustinus verò sua domum monasterium vocat ser. I. de comm. vita Cleric. ibi: *Et quia hoc disponebam, esse in monasterio can fratribus*. in epist. 64. ad Aurelium, in lib. de Bonoperfu. cap. 15. & alibi. Hanc rationem deducit Marquez cap. 5. §. 7. & 8. quibus etiam in locis aduertit, Augustinum nunquam vocasse suum monasterium, domum clericorum, sed solum domum Eremitarum, & cap. 7. in princ. pag. 8. inquit, Possidium nunquam vocasse monasterium domum clericorum, & alia id genus plura, quæ apud illum videri possunt.

Respondeo, quòd hæc sit differentia inter domos Eremitarum, & Canoniorum, quòd illæ, ad illa monasteria vocentur, aut vocari possint, aut de suo sine probabili fundamento dicunt, neque vero Ioannes Molanus, neque Basilius Sirenus id alserunt, qui oppositum manifestè docent: Molanus enim dicto lib. I. cap. 12. statim in initio hæc scribit: *Ex his autem, quæ diximus, arbitror vobis colligi posse, quæ ratione omnia Canoniorum collegia antiquitus dicta sint monasteria: nam huius rei noui adèd sunt imperiti, vt dum alicubi incidunt in locum quempiam apud superiorum ætatem scriptores, in quo Canoniorum Collegium vocatur Monasterium, aut eorum esse, aut monasterium Ordinem antequam Canonici essent, in eo vigiuisse putent, non alia ratione, nisi quàm quòd videant monasterij nomen illi aliquando tributum esse, quorum quàm sit infirma illa ex nomenclatura desumpta ratio inuicem ignorare non possunt, qui animaduertunt, ex vitiis a quorundam locutione, omnia Canonica Collegia olim dicta esse monasteria, siue Clericorum monasteria, extant ad Gerardum Primum etc.* Et ex Archidiacono in cap. quæsitum prima, questione tertia probat, omnes Ecclesias Galliarum olim monasteria fuisse nuncupatas. Vbi vides Molanum non solum non negare domos siue Collegia Canoniorum rectè monasteria vocari, sed dicere, olim omnia illorum Collegia, vel absolute monasteria, vel cum additione monasteria clericorum nuncupari solita, & huius autoris rationationem data opera rejicere, dum ex nomenclatura monasterij nititur probare, quod domus Religiosorum cum Augustino commorantium Eremitarum fuerit, non clericorum Canoniorum. Basilius verò Sirenus, siue Zacharias Ferrerius ibidem relatus non negat absolute domos Canoniorum monasteria dici posse, & nonnunquam tales vocari consueuisse: sed hoc solum concedit, talem nomenclaturam minus propriam esse, & magis propriè Canonicas, siue Canonicas, vel Ecclesias dici, præsertim quòd istis nominibus in Concilijs sacris, & in iure Canonico soleant frequentius vocari, sicut etiam ipsi Canonici frequentius, & magis propriè clericis dicuntur. raris

autem, & minus propriè monachi nuncupantur. Putat enim hic autor monasterium quasi monachorum stationem vocari, secutus Ioannem Cassianum collatione 18. cap. 10. ita scribentem: *Lit: à nonnullis solent monasteria indifferenter pro Canobijs appellari: tamen hoc interest, quod monasterium nomen est diuersij, nihil amplius quam locum, id est habitaculum significans monachorum. Canobium verò etiam præfessionis ipsius qualitatem, disciplinamque designat, & monasterium potest etiam vniuersi monachi habitatio nominari. Canobium autem appellari non potest nisi vbi plurimorum cohabitatio: de quibus vniuersi canobis. Quamquam vt ingenuè dicam, hæc ratio non admodum viget, quia sicut alia ratione vocantur monachi, quos licet tales dicimus à clericis distinctos, alia ratione ipsi clericis in communi viuentibus, vt supra cap. 8. notauimus: ita alia ratione dicuntur monasteria domus monachorum, alia verò domus Canoniorum. Et quidem domus ipsæ Canoniorum monasteria rectè, & propriè dici possunt ab vniuersi, seu vniuersi communis vitæ, quam clerici in communi viuentes sub vno capite, habentes cor vnum, & animam vnam in Deo, in eisdem domibus dicunt: & hæc est potissima ratio, propter quam B. Augustinus suam domum monasterium vocauit, ab ipso met assignata in expositione Psalmi 132. superius allegata, nec minus propria, quàm illa à Cassiano in collationibus assignata.*

V. Sed etiam dicemus, Molanum, vel Sirenium ita sensisse de domibus Canoniorum, quid opus esset illorum testimonij contra ipsius B. Patris Augustini testimonium apertissimum vt? Nonne ipse Augustinus dicto serm. I. de comm. vita Clericorum ad Canoniorum monasterium vocauit? Et idem, inquit, volui habere mecum in domo Episcopi monasterium clericorum. sed ait Marquez: Augustinus vocauit illud monasterium clericorum, nõ monasterium absolute, vel monasterium nostrum: hæc enim est differentia, quod monasterium Eremitarum absolute, & sine alio addito monasterij vocauit, vel monasterium suum: monasterium autem Canoniorum non nisi cum additione monasterium clericorum, nunquam verò monasterium suum dixit. At ista autor de suo dicit, & non probat, & probanda supponit. Ego enim dico, tam primum, quàm secundum monasterium Augustini fuisse. Quid enim obstabat, quin suum monasterium rectè vocare possit illud, quod in sua domo Episcopali habebat, in quo cum suis clericis per annos circiter septem supra triginta vixit? sed vt constet hunc autorem sermonis gratia locutum, legatur Possidius cap. 15. de monasterio intra domum Episcopi constituto scribens: *Et post hæc, nisi fallor, et cetera alia dicit, vel post biduum venit quidam Firmus nomine, negotiator, & intra monasterium sedente S. Augustino coram nobis, ad pedes eius genibus prostratus sese iactauit. Loquitur ibi Possidius de monasterio Clericorum intra domum Episcopi constituto.*

autem, & minus proprie monachi nuncupantur. Putat enim hic autor monasterium quasi monachorum stationem vocari, secutus Ioannem Cassianum collatione 18. cap. 10. ita scribentem: *Licit à nonnullis soleant monasteria indifferenter pro Canobis appellari; tamen hoc inter se, quod monasterium nomen est dicitur, nihil amplius quam locum, id est habitaculum significat monachorum. Canobium verò etiam professionis ipsius qualitatem, disciplinamque designat, & monasterium potest etiam vnius monachi habitato nominari. Canobium autem appellari non potest, nisi vbi plurimorum cohabitatio degit vnit & communio. Quamquam vt ingenuè dicam, hæc ratio non admodum ygat, quia sicut alia ratione vocantur monachi, quos illicite tales dicimus à clericis distinctos, alia ratione ipsi clerici in communi viuentes, vt supra cap. 3. notauimus: ita alia ratione dicuntur monasteria domus monachorum, alia verò domus Canonicorum. Et quidem domus ipsæ Canonicorum monasteria rectè, & proprie dici possunt ab vniore, seu vnitare communis vite, quam clerici in communi viuentes sub vno capite, habentes cor vnum, & animam vnam in Deo, in eisdem domibus ducunt: & hæc est potissima ratio, propter quam B. Augustinus suam domum monasterium vocauit, ab ipsomet assignata in expositione Psalmi 132. superius allegata, nec minus propria, quam illa à Cassiano in collationibus assignata.*

V. Sed et si dixeris, Molanum, vel Sirenium ita sensisse de domibus Canonicorum, quid opus esset illorum testimonijs contra ipsius B. Patris Augustini testimonium apertissimum vti? Nonne ipse Augustinus dicto serm. 1. de comm. vita Clericorum xdes Canonicorum monasterium vocauit? Et idè, inquit, vltui habere mecum in domo Episcopi monasterium clericorum. sed ait Marquez: Augustinus vocauit illud monasterium clericorum, nō monasterium absolute, vel monasterium nostrū: hæc enim est differentia, quod monasterium Eremitarum absolute, & sine alio addito monasteriū vocauit, vel monasterium suum: monasterium autem Canonicorum non nisi cum additione monasterium Clericorum, nunquam verò monasterium suum dixit. At ista autor de suo dicit, & non probat, & probanda supponit. Ego enim dico, tam primum, quam secundum monasterium Augustini fuisse. Quid enim obstabat, quin suum monasterium ritè vocare posset illud, quod in sua domo Episcopali habebat, in quo cum suis clericis per annos circiter septem supra triginta vixit? sed vt constet hunc autorem sermonis gratia locutum, legatur Possidius cap. 15. de monasterio intra domum Episcopi constituto scribens: *Et post hæc, ni fallor, et cæ alia dicit, vel post biduum venit quidam Firmus nomine, negotiator, & intra monasterium sedente S. Augustino coram nobis, ad pedes eius genubus prostratus sese iactauit. Loquitur tibi Possidius de monasterio Clericorum intra domum Episcopi constituto*

to, vt ex serie verborum apparet, & ipse Marquez cap. 7. in principio, & pag. 80. col. 2. ad finem liberè fatetur, & tamen absolute vocat illud monasterium sine additione, clericorum. Vnde etiam habes, vbi contradictionis illum redarguas, cum in verbis sequentibus pag. 81. col. 1. ad finem inquit. *Et tandem quia si attente inspicatur, scilicet Possidius, nunquam vocauit monasterium domum Canonicorum Regularium, sed solum illud, quod erat in borto Valerij: sed hæc illorum propria est conditio, qui causam minus veram tueri volunt, vt à veritate coacti modò afferant, modò negent.*

CAPVT QVADRA-
GESIMVM.

Alia ratio pro Augustini Monachatu ex varijs picturis, & imaginibus cum cuculla Eremitica deducta expenditur, & refutatur.

QVarta ratio pro eodem Augustini monachatu sumitur ab illius habitu, ex quo veluti à posteriori, & à signo argumentum demonstratiuum, ad verā ipsius beatissimi Patris Regularem professionem probandam sumitur, vt Theologi omnes, ac lure consulti fatentur, post D. Tho. 2. 2. q. 185. art. 2. & post textum in cap. v. de Regularibus, B. Augustinus cucullam monasticam, & cingulum pellicum more antiquorum monachorum portauit: ergo fuit verè monachus, non autem clericus Canonicus. Antecedens siue assumptum probatur multipliciter. Primò testimonijs B. Ambrosij in serm. de Augustini baptismo, & eiusdem Augustini in sermonibus ad Eremitas, Valerij, & Sigiberti in epistolis, qui pro re constantissima affirmant B. Augustinum eiusmodi habitum tulisse.

Secundò, ex habitu D. Fulgentij Episcopi Ruspensis, quem non est dubiū, B. Augustini discipulum fuisse, & illius habitum induisse, vt docet Baronius tom. 6. sub anno 504. num. 23. & 24. & Ioannes Molanus hb. 1. de Canonicis cap. 2. ille enim vestem monasticam induit, & cingulum pellicum portauit, vt in eius vita per illius discipulum scripta legitur, præsertim cap. 18.

Tertiò, ex ipsomet Augustino serm. 1. de comm. vita Cleric. vbi cum esset Episcopus, & ad populū sermonem haberet, ostendit, se ilamet indumenta tunc temporis induisse, quæ ante presbyteratum portabat, quæ res indicio est, illum habitum monasticum induisse, quippe qui non alia ratione illū habitum in Episcopali dignitate retinisset, nisi quia Episcopi ex monachis assumpti priorem ha-